Abonamentul
Pentru monarchie:
Pe an 12 cor., ½ an 6 cor.. ¼ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., ½ an 9 frcs.. ¼ an 4 frcs. 50 cm.
Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni
Un șir garmond: o dată 14 fil., a doua oră 12 fil., a treia oră 10 fil., și de fiesce care publicațiune timbru de 60 fil.
Tot ce privesce fóea, să se adreseze la »Redacțiunea și Administrațiunea Unirii« în Blaș.

Fóe bisericéscă-politică.

Anul X. Blaș 16 Iuniŭ 1900. Numĕrul 24.

„Congrua".

(Al.) În 11 a l. c. comisiunea centrală pentru congruă a ținut o ședință, în care s'a raportat despre resultatul subcomisiunilor ei, începĕnd de la 17 Maiŭ 1899 până la finea lui Maiŭ 1900.

Ne interesézâ și pe noi raportul acesta, căci și noi avem *drept* la întregirea venitelor preoțescĭ — fie aceea din fondul religionar, fie din budgetul țĕrii.

Ne interesézâ și pe noi, și nu împărtășim nedumerirea „Gazetei", care nu înțelege. ce aŭ a face fasiunile preoților nostri „pe câtă vreme regularea congruei așa cum a fost pusă la cale presupune contopirea bisericii române unite în biserica catolică ungurescă?" Fasiunile preoților nostri s'aŭ făcut în urma unui ordin ministerial din 1896 și nu la provocarea comitetului central; îndreptățirea la congruă asemenea nu este un favor de la acest comitet și întregirea venitelor preoțescĭ ni-o putem închipui chiar așa de posibilă fără acest comitet, ca și cu dînsul. Maĭ este dór și coróna la mijloc . . . .

Nu purtăm deci témă de o contopire pe basa acestei congrue din partea autonomiei catolice nici nu ne lăpădăm de ea din acest motiv, căci chiar în sinodul de astă tómnă în vreme ce am protestat împotriva autonomieĭ catolice, am enunțat, că în ce privesce ameliorarea stării preoțimii contăm și așteptăm să ni-se dea și nóuĕ competința legală. Căci dacă ameliorarea stării materiale a clerului nostru ar fi pendentă de voia „autonomiștilor", nu credem din capul locului, că și-ar sfărma capul și cu parochiile nóstre, câtă vreme provința nóstră mitropolitană, în special archidiecesa, e cea mai slab dotată în tótă țara.

Ne oprim deci și noi asupra raportului amintit, spre a scóte în relief, câte va date statistice interesante.

După acest raport, pentru ca tóte parochiile (romano și greco-catolice) să aibă un venit anual de 800 fl., s'ar recere suma de 1.253.330 florenĭ. Dintre acestia pentru archidiecesa de Alba Iulia și Făgăraș, se recer 429,236 florenĭ 31 cruceri, căci tóte cele 707 parochii aŭ lipsă de întregire; pentru diecesa de Lugoș se recer 87.416 fl. 74 cr. avĕnd lipsă de întregire 156 parochii din suma totală 161; pentru diecesa de Oradea-mare se recer 50.458 florinĭ 79 cruceri, avĕnd lipsă de întregire 153 parochii din suma totală 168; pentru diecesa de Gherla se recer 240.016 florenĭ 26 cruceri, avĕnd lipsă de întregire 477 parochii din suma totală 499.

Ast fel stând lucrul, singur provința nóstră mitropolitană — spre a avé în fie care parochie dotațiune de 800 fl. — reclamă un ajutor de peste 800.000 florenĭ.

Pentru ca cetitorii să-și formeze o idee mai clară despre starea materială neasemĕnat mai bună a episcopatelor catolice de rit latin, notăm, că diecesa Strigonului are lipsă numai de 322 florenĭ 393 cruceri; diecesa de Calocea de 34.407 florenĭ 26 cruceri; diecesa de Agria reclamă un ajutor de 85.110 florenĭ 92 cruceri; diecesa de Zagrabia în fine, un ajutor de abia 4.290 florenĭ 22 cruceri.

E isbitóre deosebirea acésta — atâta belșug și bunăstare de o parte, și atâta sĕrăcie și amar de alta!

Și e încă de parte realisarea acestei înbunătățiri. Restézâ autenticarea conscrierilor, resolvarea recursurilor ridicate în contra autenticării. Urmézâ apoi aprețiarea bunurilor bisericescĭ cu tóte greutățile ei, în cât resultatul positiv abia îl vor gusta preoții din generațiunea nóstră mai tinĕră.

Cu tóte aceste gazetele ungurescĭ țin să alarmeze lumea, de acésta mare milostenie, ce are să se facă preoțimei valache. „Bud. Hirl." de pildă, zice: „Din punct de vedere al statului, merită atențiune congrua preoților români din Ardeal. Aici, luând a fară pe greco-orientali, sînt aprópe 1200 de stațiuni parochiale, dintre cari numai 12 nu reclamă ajutor. În Ardeal deci, vor ajunge 800.000 florenĭ (saŭ din bunuri bisericescĭ, saŭ din vistieria statului) în mâna acelor preoți, cari, cu puține

---

Feuilleton.

Scrisori de pe drum.

III.

Pentru cel ce se interesézâ de viéța generală a bisericii, petrecerea de acum în Roma e preste mĕsură de interesantă. Acum se ofere mai mult ca ori când de altă dată ocasiunea, de a cunósce biserica așa cum ea s'a aclimatisat pe la deosebitele popóre ale lumii. Pentru că nu e leac de esagerațiune. când să zice, că acum în anul acesta vedĭ representate în eterna cetate tóte națiunile pămîntului.

Să spun numai ce am vĕdut eŭ. Am vĕdut anglezi veniți în grupuri mai mici și singuratici. În prima sară am prânzit la o masă cu un grup de 16 anglezĭ dintre cari patru eraŭ preoți.

Am vĕdut americani din statele unite, veniți mai ales câte unul; americanii adecă nu se prea leagă unul de altul: lor le place să umble de capul lor.

Am vĕdut americani din Mexico. din Brasilia și din cele alalte republice ale Americei de sud. Era un peregrinaj numĕros în frunte cu 12 episcopi. pe cari i-am vĕdut în colegiul sud-american. unde își aveaŭ cuartirul.

Am vĕdut pe portugesi. cari în frunte patriarcul lor Neto din Lisbona visitaŭ cu o pietate neîntreucă cele patru basilice.

Am vĕdut pe spanioli, tot cu episcopii lor în frunte.

Vĕdut'am pe dalmatini ér cu episcopul din Spalato în frunte.

Vĕdut'am pe polonii din Gnesen-Posen, pe australieni. pe germâni din mai multe provincii ale Germaniei. apoi massa imensă de francezi și italiani. pe aristocrații din Austria, între cari o archiducesă, pe episcopul Steiner din Alba-regală. pe episcopul din principatul Monaco, pe monseniorele Hornstein, archiepiscopul latin de Bucurescĭ. pe episcopul bulgar Mladinoff. pe patriarchul greco-melchit din Ierusalim Mgr. Geraigiry. pe patriarchul-cardinal din Venezia. pe archiepiscopii-cardinali din Bologna. Torino. Napoli, Milano, Reggio di Calabria. Să mai spun. că eram și eŭ de față representând pe români?

Și vĕdĕnd tóte aceste nu e posibil să te subtragi de sub impresiunea grandiósă, ce ți-o face unirea armonică a atâtor popóre într'o singură credință, într'o singură societate spirituală, în biserică.

Dar dacă privescĭ la tóte popórele aceste și le consideri portul și năravurile, nu poți să nu treci și la considerațiuni mai vesele.

Să póte zice peste tot, că a treia parte dintre peregrini sînt preoți. Asta e și fórte natural. Ei păstorii aŭ mai virtos lipsă, ca venind să vĕdă pe Căpetenia păstorilor, să primĕscă noŭ îndemn la predicarea credinței și a pietății adevĕrate. Dar apoi să vedĭ varietatea porturilor la preoții din deosebitele țări, e întru adevĕr ceva ce întrece ori ce putere alcătuitóre a fantasiei. Vedĭ pe preoții italieni cu talar lung și pardesiŭ lung ca și reverenda, până la pămînt. Vin apoi preoții din Austria și Germania. cu pardesiŭ mai scurt de cât revereanda. dar totuși lung cel puțin ca să acopere genunchii. Anglezii pórtă pardesiŭ peste reverendă în forma preoților nostri militari, fără guler, crepat dinapoi. Francezii nu pórtă nimic peste reverendă, ci pórtă brîŭ legat în nod la partea stângă, brîul e cu cănaci, ér la pept pórtă un fel de bărbie-servetă tivită cu alb cum

esceptiunĭ, s'aŭ dovedit de ceĭ maĭ apţĭ întru aţiţarea şi nutrirea mişcărilor naţionale. Orĭ de unde vor primi aceştia congrua, trebue să se ţină evidinţă îndoită, ca ameliorarea stăriĭ materiale, să nu favoriseze scopurilor revoluţionare naţionale, ci statuluĭ magiar.“

Fóia ungurêscă are dreptate. „Statul magiar“ ĭese tot maĭ mult la ivêlă şi pe acest teren.

E póte just aşa.

Acel ce te plătesce, are dór dreptul de a-ţĭ cere anumite serviţiĭ pentru plata, ce ţĭ-o oferă. Şi nu va fi nimenĭ aşa de naiv, în cât să-şĭ închipuiêscă o salarisare a preoţimeĭ nóstre din partea statuluĭ, fără ca acesta să nu-şĭ reserve anumite amestece hotarîtóre.

Ar fi bine dacă vom avê a face pe viitor numaĭ cu autonomia catolică, êr nu şi cu tendinţele de omnipotenţă ale oblăduiriĭ lumescĭ. Căcĭ în casul din urmă mult ne temem, că va veni vremea, când ceĭ cu durere de nêm şi de biserică vor regreta din adêncul inimiĭ situaţia fericită a înaintaşilor în viia Domnuluĭ, carĭ eraŭ sêracĭ şi nĕcăjiţĭ, dar neatîrnătorĭ de capriţiile celor de la puterea lumêscă, servind cu inimă liniştită la altarul neprihănit. Mult ne temem, că ne vom convinge o dată despre atotputernicia *statificăriĭ*.

Şi va veni o vreme — să nu dea Dumnezeŭ să vie — când şi „Gazeta“ va avê ocasiune să se convingă, că temuta „autonomie catolică „ne-a fost un duşman mult maĭ inofensiv, ca „statul magiar“ însuşĭ . . .

„Jos cu crucea!“ — Ministrul Wlassics a rĕspuns în sfârşit la interpelarea abateluĭ Molnár, în afacerea cruceĭ doborîte în repetite rîndurĭ de pe emblemele de la universitate. Rĕspunsul ministruluĭ e semnificativ şi denótă în de ajuns lipsa de convingere religiósă a ministruluĭ, care ar voi să ĭ împace şi pe creştiniĭ insultaţĭ şi pe insultătorul necunoscut. Maĭ întâiŭ a zis, că a dispus strictă cercetare, dar că acêsta nu s'a finalisat încă. Admite şi el, că faptul a fost o miserabilitate, a căreĭ pedepsire guvernul o va face cu tóte mijlócele, ce-ĭ staŭ la îndemână. Nu aprobă, ba înfierêză chiar împrejurarea, că din afacerea acêsta s'a făcut capital politic şi face responsabil pe interpelator pentru rĕspândirea conceptuluĭ primejdios, că mutilarea emblemeĭ ar sta în nex causal cu despoiarea universităţiĭ de caracterul catolic. Wlassics trage la îndoială, că atentatul ar fi fost comis de vre un universitar, şi zise, că nu póte regrete în de ajuns, că se infiltrêză prin vorbirĭ, ca ale luĭ Molnár spiritul intoleranţeĭ religionare în inima tinerimiĭ magiare. Face apel, ca cel puţin pe viitor tinerimea să fie scutită de acest spirit şi maĭ bine să nisuêscă cu toţiĭ a pune tinerimea în serviciul „societăţiĭ naţionale magiare unitare“.

I. Molnár n'a voit să rĕmână dator cu rĕspunsul. El protestă contra acuseĭ, că în vorbirea luĭ ar fi dat curs liber patimelor. Nu şĭ-a ridicat cuvîntul numaĭ pentru mutilarea emblemelor, ci şi pentru insultarea crucilor. Acele crucĭ n'aŭ putut sbura de sine de la locul lor, êr în faptul, că ele aŭ fost date jos vede apariţiunea aceluĭ spirit al epoceĭ, care întunecă Ungaria; acest spirit este criminalul principal; este spiritul, care a şters de pe baniĭ ţăriĭ simbolul religiuneĭ; a scos crucile din şcóle; a despoiat universitatea de caracterul catolic; propagă de pe catedre principiĭ, de pe carĭ sufletul se înfiorêză şi tinde a isgoni tot, ce amintesce despre Dumnezeŭ şi maĭ marĭ. Spiritul acesta nu póte produce alt fel de fructe, de cât mutilare de embleme, atentate contra cruceĭ. — În fine declară, că iea la cunoscinţă rĕspunsul ministruluĭ, dar îl rógă să reîntroducă la universitate acel spirit, care a făcut din naţiunea maghiară un *stat, şi fără de care nu va esista mult.*

Procesele în afacerea Iancu. Se pare, că guvernul Széll e încă tot nehotărît, cum are să facă împăcarea cu Românii: cu sîla, saŭ pe cale pacînică. Nedumerirea acêsta o dovedesce fasa nóuă în care a întrat procesul tinerilor, carĭ aŭ dus coróna pe mormîntul de la Ţebea. Judecaţĭ de tribunalul din Deva, tinerii aŭ făcut apel contra sentinţiĭ şi forul superior a dispus o nóuă pertractare pe zina de 26 Iunie si se va vedê dacă e o crimă a depune o coróna pe un mormînt, şi dacă e pĕcat a te ruga pentru ceĭ morţĭ.

Reforma administrativă. Una dintre problemele cele maĭ marĭ, ce şĭ-a luat actualul guvern, e şi reforma administrativă. La tîmpul seŭ s'a vorbit aşa de mult despre acêsta, ca de un lucru menit, să întărêscă şi maĭ mult dorita idee de stat magiar, slăbind şi zădărnicind în acelaşĭ tîmp orĭ ce pornire a naţionalităţilor.

Începutul aceteĭ reforme s'a făcut prin presentarea proiectuluĭ despre cursurile administrative comunale.

În înţelesul acestuĭ proiect care de alt cum a fost primit de cameră, cursul nu va dura de cât un an. În semestrul I se va învĕţa purtarea cărţilor funduare, dreptul comercial, cambial şi despre falimente. În al doilea elementul dreptuluĭ financiar, honvedimea, armata, comptabilitatea de stat statistica şi administraţia comunală. Ast fel de cursurĭ s'ar deschide câte 8—10 pe fie care an şi în diferite părţĭ ale ţăriĭ.

---

să pune la copiĭ micĭ, ca să nu-şĭ murdărêscă vesmintele; apoĭ reverenda le e cu trenă, códă, orĭ maĭ curat zis pe romănesce: cu şlep. Portugesiĭ órtă reverendă lungă numaĭ până la glesne, de se vĕd pantaloniĭ. Vin apoĭ americaniĭ carĭ nu pórtă nicĭ o reverendă, nicĭ măcar giletă închisă, nicĭ chiar haine negre, ci haine de tot lumescĭ: aĭ crede, că sînt teatraliştĭ. Eĭ de loc nu vor să scie de vorba: Si Romae fueris, romano vivito more.

Apoĭ portul pălărielor! Începênd de la pălăriile în treĭ cornurĭ ale italienilor, carĭ încă sînt de cel puţin zece variaţiunĭ, apoĭ trecênd prin tóte variaţiunile pălăriilor luciĭ de mĕtasă, şi până la tóte formele pălăriilor civile negre, întâlnescĭ tot felul de acopereminte de cap. Într'o zi am vĕdut pe un preot numaĭ cu beretul cel cu treĭ córne, care se folosesce numaĭ în funcţiunĭ bisericescĭ. Venia cu o carte subsuóră de la calea ferată. Credeam că şĭ-a perdut pălăria, dar după aceea vĕduĭ maĭ mulţĭ, sĕmn că aşa li-e portul. Apoĭ am maĭ vĕdut pe unul cu chipiŭ de mĕtasă, cum să obicinuesce a se purta pe calea ferată, bagsĕmă a calculat s'o pótă băga uşor în busunar.

Vĕdênd atâta varietate de port în biserica latină, unde tóte sînt prescrise deamĕruntul, mĭ-am adus a minte, că şi la noĭ să intenţionêză a se întroduce o uniformitate în portul preoţesc. M'am gândit, că, nu e vorbă, bine ar fi să fim o dată uniformaţĭ cu toţiĭ, dar de cât uniformitate ca la latinĭ, maĭ bine să rĕmânem cum am maĭ fost. Eĭ adecă se laudă, că sînt uniformĭ, şi în realitate nu sînt. Noĭ cel puţin cu toţiĭ sîntem uniţĭ într'aceea, ca să ne îmbrăcăm cum ne taie capul.

Maĭ sînt apoĭ variate şi năravurile. Pe când uniĭ recitaŭ rosariul şi breviariul înaintea bisericiĭ S. Petru, pe alţiĭ ĭ-am vĕdut cu nisce sugărĭ gróse în gură, slobodind la nisce fumurĭ, de gândiaĭ că e ceva fabrică. M'am amestecat printre eĭ şi ĭ-am întrebat că de unde-s? Mĭ-aŭ rĕspuns, că sînt din America de sud. Eĭ fără pipă nu pot trăi, şi să mulţămim luĭ Dumnezeŭ, că nu pipă în biserică.

Interesant e, că pe romanĭ nu-ĭ surprind porturile cele multe şi variate: nicĭ nu încrêstă pe un preot, care umblă pe stradă în costum neobicinuit la eĭ. Pentru eĭ nu maĭ e noŭ nimic sub sóre: zilnic aŭ ocasiune a vedê defilând popórele pămîntuluĭ. Dar preoţiĭ din deosĕbitele ţărĭ şi naţiunĭ se miră uniĭ de alţiĭ, şi fiesce care află portul celuĭ alalt de ridicul.

Eram în tramvayul electric şi lângă mine şedea un preot francez din Paris. Era în portul preoţesc al francezilor. Mĕ privi mirat — eram cu çimadă — şi mĕ întrebă, cine-s şi de unde-s. Ĭ-am spus şi îl întrebaĭ şi eŭ asemenea. Mĕ întrebă el maĭ de parte, dacă acesta e portul nostru preoţesc. Ĭ-am rĕspuns, că şi acesta. Nu s'a mulţumit cu atâta. Mĭ-a zis cu un fel de ton de imputare, că în Roma de ce nu mĕ îmbrac în costum preoţesc roman. — Îl priviĭ din creştet până în tălpĭ şi ĭ-am zis: Da DTa de ce nu porţĭ în Roma costum preoţesc roman? Întrebarea acêsta atâta l'a putut surpride pe fratele în Christos, de a roşit până după urechĭ şi n'a maĭ putut zice nimica. Abia despărţindu-ne în „Piaza Venezia“ îşĭ veni în orĭ şi-şĭ ceru scuse, declarând că dînsul nicĭ n'a reflectat, că ar fi îmbrăcat alt fel de cât preoţiĭ din Roma.

În colo francezii sînt peste orĭ ce esceptiune: evlavioşĭ, inteligenţĭ, vioĭ, desceptĭ, prevenitorĭ, culţĭ, demnĭ. Fără esagerare pot să zic, că eĭ sînt flórea cleruluĭ bisericeĭ catolice.

Anglezii sînt tot ca eĭ, şi dacă sînt catolicĭ, şi dacă sînt preoţĭ: uricioşĭ, închişĭ, recĭ, tăcuţĭ, respingĕtorĭ, egoiştĭ: cu un cuvînt sînt — saşĭ. Era să mĕ sfădesc cu eĭ, dar o inspiraţie momentană a bunuluĭ umor mĕ făcu scăpat de eĭ.

Spusesem, că într'o sară am prânzit la o masă cu un grup de 16 anglezĭ, dintre carĭ patru eraŭ preoţĭ. La o masă cu dînşiĭ am ajuns aşa, că în hotelele din Italia e în datină prânzul comun, numit „Table d'Hôte“. Se servesc mâncărĭ comune, ca într'o familie, cu aceea deosebire, că se aşêză la masă toţĭ fără deosebire, fără ca unul să cunóscă pe celalalt. E o datină englezêscă prânzul acesta comun, o datină, care îşĭ are avantajele sale, dar care e şi plictisitóre pentru ceĭ ce nu e dedat. Englezii se aşêză la masă, mâncă sĕrbătoresce, nu vorbesc nicĭ un cuvînt, nicĭ nu se privesc: fie care face ca şi când ar fi singur. Pentru naturelul nostru nu e o asemenea datină. Noĭ carĭ lucrăm ziua întrêgă, ne bucurăm dacă la mâncare maĭ putem povesti şi ceva-şĭ maĭ libĕr şi lucrurĭ maĭ vesele. Englezul nu vorbesce, ca

Prin aceste cursuri se speră, că în fruntea conducerii comunelor vor ajunge ómenī cu o cualificăţiune maī superióră, de cât cum aū azī şi afară de aceia şi practicī, carī să fie iute orientaţi în cestiunile ce aū să deslege.

Revistă bisericéscă.

Din Patrie. Comisiunea centrală pentru regularea congrueī, după ce prin referentul sēū, a făcut raportul asupra conscrierii venitelor parochiilor catolice din patrie, în şedinţa din 11 l. c. a ales o a dóua subcomisiune pentru esaminarea fasiunilor despre beneficiile bisericescī maī marī. Dar fiind că şi aci dintre conscrierile celor 65 beneficiī maī marī, multe nu aū ţinut cont de formele prescrise, întru cât nu sînt înzestrate cu documintele de lipsă, s'a adus hotărîrea, că maī înainte de ce s'ar lua la esaminare meritórie, să se corégă defectele. Spre scopul acesta comisiunea rógă, prin ministrul de culte, pe toţī beneficiaţiī maī marī, ca în decurs de 60 de zile, să suplinéscă lipsele, ce li se vor arēta în conscrierile venitelor, şi după aceea subcomisiunea imediat va purcede la pertractarea acelora.

Roma. Zilele trecute se rēspândiseră prin ziare scirī îngrijitóre cu privire la sănētatea Sfinţieī Sale. Dar de morb adevērat nicī vorbă nu a fost. Totul a stat în aceea, că s. Părinte după ultimele ostenele, pentru etatea-ī tare înaintată, pentru dînsul destul de grele, s'a simţit debil şi aşa la consiliul medicilor a trēbuit să se restaureze. Acum înse este din noū recreat. Dovadă este împrejurarea, că în 10 a. l. c. s'a scoborît din noū în biserica s. Petru, unde îl aştepta pelegrinagiul din Perugia şi încă vre-o alte 30 000 de Romanī şi streinī. Aci s'a întreţinut cu pelegriniī timp de o óră.

Revistă politică.

Afacerī interne. Am zis şi noī maī deunăzī că preţurile pentru zonele de la linia ferată se schimbă şi încă aşa, că pe când preţurile pentru depărtările mijlociī vor fi maī moderate, pe atuncī cele pentru distanţele maī marī se vor mări. Planul acesta se zicea, că se va pune în pracsă cu 1 Iuliū a. c. Dar fiind că este o lege, carea prescrie, ca eventualele urcărī de preţurī de la calea ferată, şi după tarifa cea nóuă acésta se întimpla în zona 18, 19 şi 20, trebue publicate cu 6 sēptēmânī maī înainte de intrarea lor în vigóre, tarifa cea nóuă nu s'a putut pune în pracsă cu prima luneī pr. venitóre. Zisu-s'a, că inovaţia se va întimpla cu 1 August, dar acésta încă nu va fi, căcī până acum nu s'a făcut nicī o pregătire în privinţa acésta. Ba maī mult. Ministrul de comerciū nu se arată amic al nóueī reforme. Căcī făcêndu-se calculul, după tarifa cea nóuă: cu 6 milióne coróne ar fi maī micī venitele la distanţele mijlociī, de cum aū fost până acum, care sumă nu se va acoperi din urcarea preţurilor pentru zona a 18, 19 şi 20. Aşa stând lucrul, nóua tarifă de o cam dată e luată de la ordinea zileī.

Austria. După puţine, dar agitate şedinţe, parlamentul imperial a fost amânat din noū.

Delegaţiunile şi deputaţiunile parlamentare se întruniseră maī sēptămânile trecute pentru statorirea speselor comune şi a cuoteī şi în ambele cestiunī ajunseră la înţelgere. Maī trebuia, ca hotărîrile lor să fie primite şi de corpurile legiuitóre. Şi nu puţinī chiar credeaū, că de astă dată cuota va fi primită din partea parlamentuluī austriac. Dar pe cum aū dovedit faptele maī de apoī, credinţa acestora a fost lipsită de fundament. Cehiī, carī în unele intervale se arētaū maī reconciliativī, în şedinţele din urmă s'aū arētat cu totul intransigenţī. Eī nu numaī, că nu aū voit să scie nimica de cuotă şi de spesele comune ale monarchieī, fără nu voiră să iea în considerare nicī proiectul guvernuluī referitor la promovarea industrieī. Motivul lor a fost şi acum cestiunea limbeī. Eī adecă promiseră, că nu vor înceta cu obstrucţiunea până când nu se vor restitui ordonanţele de limbă a luī Badeni. Capacitările făcute pentru schimbarea propusuluī fură zădarnice. Ast fel stând lucrul cele alalte partide recurseră la protragerea şedinţelor, ca la mijloc pentru înfrângerea obstrucţiuneī cehe, dar acésta nu s'a adeverit de conducētóre la scop. Când-ī, aū recurs la înşelăciune. Germaniī se sfătuiră între sine, ca să se presinte cu toţiī la şedinţă şi dând a se înţelege, că şedinţa se închide, când s'ar fi depărtat deputaţiī cehī, eī să voteze proiectele de legī maī urgente. Dar n'aū reuşit. Căcī cu tóte că deputaţiī cehī nu sciură nimica despre planurile Nemţilor, şi aşa mulţī dintre eī se depărtasă de la şedinţă, înainte de închiderea eī, totuşī rēmaseră de ajuns pentru ca să pótă susţinê obstrucţiunea, până le-ar fi venit în ajutor soţiī. E vorbă de şedinţa din nóptea de 8 spre 9 l. c. Cehiī rēmaşī în sală, vēdênd, că lucrul cu proiectul despre industrie e serios, şi că eī nu se pot validita, de cât prin recurgerea la obstrucţia estremă, de o dată începură a produce o larmă asurditóre cu tot feliul de instruminte musicale şi când acestea nu maī puteaū presta serviţiū, recurs'aū la ólele din culină, şi când acestea încă s'aū stricat procurat'aū éră şi éră instruminte musicale. Ba aū şi cântat şi aū făcut larmă în tótă forma numaī şi numaī ca să nu se pótă face nicī o ispravă. Aşa stând lucrul, ministrul president de dóuē orī în decursul nopţiī a mers la Maestatea Sa, ca să întrebe asupra acelora, ce eraū de făcut. În fine apăru, după miezul nopţiī, în sala deputaţilor şi le spune tuturora, că cu invoirea Monarchuluī şedinţele parlamentuluī sînt amânate. Cu acésta s'a pus capet faimóseī şedinţe, ce se începu Vinerī în 8 l. c. la 2 óre p. m.

După amânarea parlamentuluī cluburile parlamentare aū ţinut şedinţe asupra celor de făcut. Ţinut'aū şi Cehiī o consfătuire, în care aū hotărît, că eī obstrucţia nu o vor lăsa, până când adevērată egalitate nu li se va da.

Körber din parte-ī voesce, ca proiectul de lege pentru egala îndreptăţire a limbilor să-ī pună în pracsă cu ajutoriul §-luī 14 şi dacă ar afla de conducētor la scop, pentru restabilirea vieţiī parlamentare, să disólve parlamentul.

Franţa. Cestiunea, care atâtea capete frămîntă în apusul Europeī, cestiunea lucrătorilor, şi-a aflat deslegare îndestulitóre atât pentru lucrătorī, cât şi pentru ceī alaltī cetăţenī în Dijon. Aci fiind majoritatea consilierilor municipalī socialistă, de anī de zile s'a ocupat cu cestiunea lucrătorilor. Deja de prin 1896 consiliul comunal hotărî, ca în budgetul

să nu distragă simţurile de la gustarea bucatelor. Eī *trăiesc* ca să *mânânce,* noī *mâncăm* ca să *trăim.* Eī în mâncare vēd un *scop,* mulţumirea simţurilor, a vieţiī animalice şi noī în mâncare vedem numaī un *mijloc* pentru susţinerea vieţiī. Noī ca să avem ce mânca *lucrăm;* — pentru ca *eī* să pótă mânca şi gusta plăcerile bucatelor, *lucră alţiī.*

Étă pentru ce uresc eū pe englezī şi pentru care pricină era să mē încurc cu eī. Când adecă mē aşezaī la masă eī nu veniseră încă, decī nicī n'am sciut cu cine voiū fi la o masă. Când aū venit şi s'aū aşedat şi aū început a mē esamina cu privirī curióse, vechia antipatie s'a deşteptat în mine. Mi-aū adus a minte de acel brav popor din Africa de sud care îşī apēră caminul şi sanctuariul familiar în potriva acestor usurarī fără suflet, carī îşī petrec pururea prin ţărī străine aruncând miliónele ca copiiī cotca, până când în India le per *de fóme* milióne de supuşī. Ferbia totul în mine. Îmī trebuia o schinteie, ca să mē apuc cu gura de eī. Şi schinteia sări. Vis-a-vis de mine şedea un englez cu o faţă impertinentă, care mē esamina cu monoclul sēū. Vedeam, că voiesce să-şī prindă vorbă cu mine. Mē gândiam: să nu te pună păcatele să mē agrăescī.

De ce m'am temut, n'am scăpat. Mē întrébă, de ce naţie mē ţîn? Era să erumpă tótă amărăciunea din mine. Cu ochī schinteiătorī îl mēsurăiū. Şi cum, cum nu, involuntar, fără să-mī pot da samă, scăpă din gura mea rēstit şi mănios, rēspunsul: „Sînt bur!“

Feţele, ce aū făcut englezii la auzul acestuī cuvînt nu le pot descrie. Visaviul meū scăpă monocolul, o miss bētrână de la drépta mea scăpă furcuţa din mână, ér un preot de-a stânga mirat şi surprins depuse din mână ziarul „Daily Nevs“, în care tocmaī cetia vestea despre cucerirea englezilor de la Mafeking. Pe mine comicul situaţiuneī mē desarmă, rîdeam în sufletul meū cu hohot, dar în a fară dam pe măniosul. Am continuat prânzul, fără mănie, visaviul meū fără monoclu, toţī fără a maī grăi un cuvînt.

Din sara aceea n'am maī şedut la o masă cu englezii, nicī n'am maī vorbit cu eī. Şedeam la o masă singur, şi eī trecênd pe dinaintea meseī mele să feriaū bine de a se apropia. Portierul îmī spuse, că în tótă diminéţa îl întrebaū englezii, óre plecat'am, şi dacă nu, când am să plec?

Acum ī-am părăsit. Pot să mânânce în pace Ramsteak şi Beefsteak. Sînt sigur înse, că memoria mea va trăi într'înşiī eternă — dar nu binecuvîntată.

V.

orașului nu sînt de a se lua numai ca subsidii estraordinare sumele, cu cari orașul concurgea la ajutorarea lucrătorilor, ce nu-și aflaŭ ocupațiune, ci ca o rubrică constantă. Cându-i, se făcu planul, după care lucrătorii aveaŭ să se însoțéscă în camere, ca să le numesc așa, de lucrători. Acestora le era încredințată îngrijirea de aceia, carĭ nu aflaŭ ocupațiune. Și pentru ca îngrijirea acestora să fi fost cu efect, orașul se obligă, că 3/4 din totalitatea speselor efective împreunate cu susținerea celor lipsiți le va acoperi din al sĕŭ. In schimb înse pretinse, ca lucrătorii să priméscă lucrul în ori ce timp li s'ar îmbia. Cu timpul înse se vĕḍu, că modalitatea acésta nu conducea la scop, fiind că lucrătorii cădeaŭ numai pe umerii orașului. Cându-i, s'a făcut un alt plan, și acesta este din anul curent, în virtutea căruia camerele lucrătorilor să impună tacse de fie care membru al lor. Orașul din parte-i încă subvenționéză camera dar cu suma, care corĕspunde la suma totală a taxelor membrilor. În planul acesta sînt prevĕḍute mai departe și condițiunile, pe lângă cari orașul concurge cu al sĕŭ la ajutorarea membrilor miseri ai reuniunilor de lucători din Dijon, pe timpul când aceștia nu capĕtă lucru, pe cum casul, când cassa camerei ar fi secată cu totul. În caul acsta, camera póte recurge după ajutor la cassa orașului, dar sub condițiunea, că sumele, ce le-ar primi de acolo să le rebonifice prin mărirea taxei membrilor pentru periodul următor.

China. Rĕscóla boxerilor și cu ea persecuțiunea europenilor iea dimensiuni tot mai mari. Guvernul chinez se arată cu totul impotent întru potolirea rĕscólei. Armata ce el o trimite în contra boxerilor, e rĕspinsă și fugărită. Așa, că representanții statelor europene s'aŭ vĕḍut siliți să țină un consiliŭ comun, unde să desbată asupra mĕsurilor de a se lua pentru asigurarea vieții și averii europenilor. Și fiind că lipsa de trupe europene e urgentă, și dintre statele interesate singură Rusia are armată concentrată în jurul Pekingului, consulul rusesc a fost însărcinat, ca să dispună intrarea alor vre o 8000 de soldați în Peking.

Faptul acesta nu e bine vĕḍut din partea Angliei, bine sciind, că prin acésta nu ea va fi carea de aci în colo va comanda în China, ci Rusia. Până când ea se ostenesce, ca să despóie de libertatea avută pe un mic, dar brav popor, până atunci obiectul visurilor angleze ajunge în mâni strĕine.

Transvaal. După ocuparea pretoriei sciri mai însemnate de pe câmpul de luptă nu aŭ sosit. Burii s'aŭ retras la munți și anume în provincia muntósă Lijndeburg a cărei capitală de același nume, Krüger a declarat-o de capitala Transvaalului. Aci aŭ făcut ei mai multe întărituri, aci aŭ transportat ei proviant în mare cuantitate, aci socotesc să susțină timp mai îndelungat asalturile Anglezilor, dacă ar cerca să-i atace în noul refugiŭ.

În ultimele ciocniri Burilor le-a succes să încunjure și să prindă un batalion de Anglezi.

Corespondințe.

Propaganda catolică.

Bucuresci 1 Iuniŭ n. 1900.

Iubite Dle Redactor!

(Fine.)

„Școla și Biserica“ scrie mai departe:

„Catolicii convertiți la ortodoxism sînt din stratele cele mai de jos: lucrători, meseriași, ómeni ce compteză puțin în marea mișcare socială, pe când trecerile la catolici sînt dintre elementele celea mai bune, dintre ómenii cu multă vază politică și cu greutate socială, cum e familia Donici, membru la Curtea de Apel. Exemplul dat de ei e contagios și primejdios. Acésta fiind dar situația cu părere de rĕŭ nu putem avea liniștea sufletéscă recomandată de dl Ministru de finanțe, fiind convinși că nici o dată nu a fost pentru ortodoxie și deci pentru liniștea nóstră națională și politică o primejdie mai mare de cât acum, de óre ce catolicii nici o dată nu aŭ lucrat cu atâta istețime ca în acest pătrar de secol.“

Étă dar primejdia de care e amenințată populația ortodoxă a României!

„Propagandă catolică“? — eŭ, care trăiesc acum de mai mulți ani aci, nu cred să esiste așa ceva în țară. Preoții catolici sciŭ eŭ, nu fac alt ceva de cât își împlinesc misiunea ce li s'a încredințat. „Mergeți în tótă lumea și predicați evangelia la tótă făptura!“ este porunca, care aprópe toți creștinii o sciŭ. Cuvintele acestea sînt „rĕmasul bun“ pe care dl Christos l'a adresat la despărțire apostolilor sĕi. Și dacă preoții ortodoxi, începĕnd de la cei mai de jos până la Archierei, și-aŭ uitat cu totul, că datorință aŭ să împlinéscă acéstă poruncă a întemeietoriului bisericei, pricep să se scandaliseze când alții își fac datoria.

Biserica catolică e conscie de divinitatea învĕțăturei sale și e pătrunsă de dragostea deapropélui, de aceea împlinesce un precept al iubirei, arătând ómenilor cari trăiesc în întunerec calea care duce la lumină.

„În firea omului este pornirea religiósă“, — a spus ilustrul ministru, și preoțimea ortodoxă a României uită a da hrană trebuitóre sufletelor dornice după învĕțătura religiósă.

Să nu se crédă, că prin aceste șire vreaŭ să defăimez preoțimea acestei țări, protestez cu tótă tăria în potriva acestei învinuiri, ori din ce parte ar veni, — eŭ fac, țin să fac simple constatări, basate pe scrisele nedesmințite ale foilor de aci.

Cine n'a auḍit, când a auḍit, că dl Haret, fost ministru al cultelor, laic și Dsa, s'a vĕḍut îndemnat chiar Dsa, să încredințeze o comisie cu facerea unei cărți de predici din care să se cetéscă în biserici Dumineca și în sĕrbători?

Saŭ credeți că bobîrnăcul administrat Archiereilor de dl Ionescu nu-și va fi avênd și el rostul sĕŭ?

Să dăm cuvîntul érăși foii care mi-a sugerat idea șirelor mele. „Episcopatul în genere, nu se preocupă de cine va lucră pentru înălțarea bisericii și nu esistă nici un fel de comunitate și continuitate de idei între clerul înalt și clerul de mir“.

Mult așî mai putea cita din acéstă fóe, dar mĕ opresc aci. Dacă nu esistă nici un fel de comunitate, nu e mirare că preoțimea și ea e cu totul indiferentă și ast fel încetul cu încetul decăderea țĕranului român ia proporții îngrozitóre. În maioritatea satelor nóstre necredința bate la pórtă, indiferentismul religios e în tótă plenitudinea sa. Nu mai esistă nici un respect, nici o considerație, nu e nimic sfânt. O descompunere a vechilor moravuri amenință.

„Am fost și eŭ în Sĕrbătorile ss. Pasci în mai multe biserici, — povestesce cineva în „România Jună“, escelentul ziar național, — și am rĕmas fórte mâhnit de lipsa de demnitate ce am observat'o în unele din ele. Atitudinea unor preoți, murdăria și sărăcia patentă din biserici, cântările pe nas cu un *a* saŭ *i* saŭ *u* de șepte coți m'aŭ făcut să-mi zic: sînt biserici cari desvóltă și înalță sentimentul religios și sînt altele cari îl stîrpesc și deschid calea ateismului“ (Nr 122 din 13 April 1900).

Să nu se uite, că asta s'a remarcat în capitala țării și nu în vre un cătun părăsit din munți. Aŭ putut marii Domni ai țării nóstre să zidéscă lăcașuri vrednice, dacă noi le dăm cu totul uitării. Archiereii sînt indiferenți, preoții ignoranți, inteligința ateistă și țărănimea și ea le urméză acestora.

Alătur iubite dle Redactor un articlu de 8 colóne scris de Caragiali, cetesce-l, reprodu-l dacă credi, ca să se convingă ori cine că dreptatea și adevĕrul căláuzesc scrisele mele.

Să mai pomenesc de vorbirea dlui Pacu ținută la Senat? Să mai repet și eŭ gravele acuse aduse de Dsa preoțimei înalte de aci? Nu mai aflu de trebuință. Mĕ mărginesc a reproduce concluziunile sale: „Sînt ei óre, ca păstori ai sufletelor vinovați de pustiirea morală în care se găsesce turma lor cuvîntătóre? Cu adincă amărăciune, dar și cu nestrămutată convingere declar că ***da!*** Ce se póte imputa clerului bisericei nóstre ortodoxe autocefale române? étă ce: lipsa de abnegație evangelică și de consciință a misiunii sale, negligiarea a unor din cele mai fundamentale obligațiuni pastorale, prea mare servilism către puterea luméscă“.

Ei, de ce se fac așa mari imputări bisericii catolice, dacă la vederea unei stări așa de grozave alérgă în ajutorul omenimei, care lipsită de ori ce sentiment religios, se prăbușesce tot mai mult pe povîrnișul fărădelegilor? Póte o biserică, cum e cea catolică privi cu indiferență cum se nimicesc sub ochii ei milióne de ómeni?

Desfid pe ori cine ar îndrăsni să mĕ desmințéscă.

Rĕmâne o ultimă vorbă de spus, că catolicismul adecă, ar amenința naționalitatea nóstră. Dar mĕ mir mult, cum se mai și găsesc ómeni cu minte, cari să mai spună ast fel de neadevĕruri patentate! Dar óre nu vedem noi aci în capitală pe cei ce cercetéză „duminecă diminéța frumósa catedrală a Sfîntului Iosif“? Nu sînt óre între ei, după vorba lui Caragiali: „bravi și cuminți Germani, Francezi supțiri la minte și nobilii Italieni, și alte neamuri strălucite ale Europei“? Și toți aŭ rĕmas ceea ce s'aŭ născut, și toți se pot ruga în biserica catolică în limba mamei lor.

Saŭ dóră e legea ortodoxă mai națională? Nu pentru aceea ne-aŭ copleșit óre Greci și Slavi și feliurite alte lipitori, căci eram ortodoxi? Dar să termin cu câte

va şire din o corĕspundinţă din Macedonia, publicată în „Timpul“:

„Prelaţii greci, monopolisând religia pravoslavnică pentru supuşii otomani, aŭ recurs la cliseul învechit cum că ruga către Dumnezeŭ în limba românéscă nu e ascultată, căcĭ El a propovĕduit popórĕlor în grecesce . . . . . La Perlepe, la Magarova la Fiorina şi în alte localităţi aŭ mers şi maĭ de parte: aŭ refusat Românilor anafora, cuminecătura şi chiar înmormîntarea morţilor“. Şi asta se face de nesce coreligionarĭ, fiind că Românii vreaŭ să se róge în limba lor.

Drept avea un prietin: Daca Românii macedonieni ar fi primit religia catolică cum aŭ făcut ceĭ din Ardeal, de mult ar fi isprăvit cu Grecii din Fanar!

Salutărĭ prietinescĭ!

Amicul.

Cursul de stupărit şi pomărit.

Publicăm maĭ la vale programul cursuluĭ pe care bravul învĕţător Muntean din Cujir, îl va ţinĕ din stupărit şi pomărit, aceştĭ doĭ ramĭ de căpetenie în economie. După informaţiunile ce avem, la curs vor lua parte şi maĭ mulţĭ învĕţătorĭ din România. Ar fi fórte de dorit, ca şi de la noĭ să asiste cât de mulţĭ învĕţătorĭ, pentru ca insuşindu-şĭ cunoscinţele de lipsă să le pótă lăţi maĭ de parte în popor, ca un bogat isvor de câştig. Dl învĕţător are una din celea maĭ marĭ şi maĭ bine aranjate stupine şi e provĕdut cu maşinăriĭ moderne.

Programul

cursuluĭ de stupărit şi pomărit ce se va ţinĕ la şcóla comunală fostă grăniţĕréscă din Cujir pe tîmpul din 24 Iunie — 7 Iulie a. c.

Duminecă 24 Iunie.

1. Ascultarea serviţiuluĭ divin. 2. Deschiderea cursuluĭ prin învĕţ. Ĭ. Muntean. 3. Visite pe la familiele onorabile. 4 După amédĭ escursiune pe délul „Cetate“.

Luni 25.

Prelegerĭ din stupărit. Fiinţa albineĭ, descriere amĕnunţită, speciele, organele albinelor şi funcţiunea lor. Scopul şi folosul stupărituluĭ.

Marţĭ 26.

Coşniţa mobilă cu tóte părţile eĭ. Avantajiul şi scăderile feluritelor coşniţe, alegerea celeĭ maĭ bune. Întocmirea stupărieĭ bune.

Mercurĭ 27.

Instrumentele de lipsă la stupărit modul de întrebuinţare şi alegerea celeĭ maĭ bune.

Joĭ 28.

Despre fagurĭ în genere. Fagurĭ naturalĭ şi măiestriţĭ. Pregătirea fagurilor măiestriţĭ, aşedarea lor în cadre şi coşniţe. Avantajul lor.

Vinerĭ 29.

Lucrărĭ practice în stupină pe cum: egalisarea stupilor. Ajutorarea lor în cas de lipsă cu miere şi fagurĭ, ajutorarea stupuluĭ fără matcă. Înlocuirea matcelor bĕtrâne cu tinere. Împreunarea stupilor, mutarea lor din o coşniţă în alta şi dintr'un loc într'altul. Curăţenia şi temperatura necesară în stupină şi coşniţă.

Sâmbătă 30.

Roĭ naturalĭ şi măiestriţĭ, prinderea şi tractarea roilor naturalĭ. Facerea roilor măiestriţĭ cu matcă şi fară matcă. Avantajiele roilor măiestriţĭ. Împedecarea roireĭ. Inimiciĭ albinelor şi modul de aĭ delătura orĭ stîrpi.

Duminecă 1 Iulie.

După serviţiul divin repeţirĭ peste cele percurse până acum.

Lunĭ 2.

Prelegerĭ teoretice şi practice din pomărit. Pomăritul din punct de vedere estetic bun şi folositor. Formarea şi îngrijirea şcolilor de pomĭ. Tóte modurile de altoire şi tractarea altoilor până la deplină desvoltare. Morburile şi inimiciĭ pomilor. Cunóscerea feluritelor soiurĭ de póme şi aclimatisarea lor pentru deosebite ţinuturĭ.

Însemnătatea comerciuluĭ de póme.

Marţĭ 3.

Cultivarea viţeĭ de vie după tóte modurile cunoscute până acum. Sara escursiune la fabrica de fer.

Mercurĭ 4.

Escursiune pe câmp pentru a cunósce deosebitele plante din carĭ albinele îşĭ culeg fructele lor. Vênătóre de stupĭ prin pădurĭ.

Joĭ 5.

Culesul de miere şi céră, stórcerea miereĭ şi cereĭ prin anumite maşinĭ, pregătirea lor pentru comerciŭ.

Vinerĭ 6.

Aşedarea stupilor pentru iernat. Transportarea lor în depărtărĭ micĭ şi marĭ. Reflexiunĭ generale despre îngrijirea stupilor peste an

Sâmbătă 7.

După serviţiul divin — Recapitulaţiunĭ peste întreg materialul propus. După amédĭ: şedinţă festivă, estradarea atestatelor, încheierea cursuluĭ. Sara petrecere. Observare: Dacă timpul va fi nefavoritor, în cât lecţiunile practice nu se vor putĕ tracta cu deplin succes cursul se va prolungi până în 12 Iulie.

Cujir 13 Iunie 1900.

Ioan Muntean.

NOUTĂŢĬ.

Sfintele Rusalii aŭ fost sĕrbate cu frumóse ceremoniĭ, carĭ favorisate de un tîmp frumos, aŭ succes fórte bine. În ziua primă a pontificat I. P. S. Dn Mitropolit, fiind adus de la reşedinţă până la catedrală cu litie. La liturgie a cântat corul clericilor sub conducerea tinĕruluĭ *Camil Negrea,* ér pricésna a fost cântată solo de prof. Papiŭ. După sînta liturgie s'a făcut procesiune la ţarină stropindu-se holdele cu apă sfinţită. La însĕrat rugăciunile aŭ fost cetite de Escel. Sa şi Rvsmiĭ canonicĭ Dr A. Bunea şi Dr V. Hossu. A doua zi I. P. S. Dn Mitropolit a celebrat la biserica parochială.

Rugăciunea în şcólele din România. Spre a preveni în cât va pornirile spre ireligiositate a ţinereĭ generaţiĭ dl ministru Istrati, a hotărît, că diminéţa la întrarea în şcólă să se zică „Tatăl nostru“ la eşire un cântec religios pedagogic, după amiazĭ la întrare ér un cântec religios, ér la eşire rugăciunea: Plinirea tuturor bunătăţilor tu escĭ Dómne! Felicităm pe dl ministru pentru acéstă ordinaţiune importantă.

La şcóla de fete a Asociaţiuniĭ examenele se vor începe la 25 Iunie. Încheierea solemnă a anuluĭ scolastic va fi Joĭ în 28 crt.

Examenele de cualificare de la Institutul preparandial gr. cat. din loc. Partea scripturistică a decurs în 1, 2, 4 şi 5 Iuniŭ, ér partea verbală în 6, 7, 8 şi 9 Iuniŭ a. c. La aceste examene s'aŭ însinuat cu toţiĭ 65 candidaţĭ de învĕţătorĭ, respective candidate de învĕţătóre. 8 repetenţĭ şi 57 ordinarĭ, 1 însĕ a repăşit. La examenele verbale a presidiat Rsmul Dn *Gavrilă Pop,* canonic mitropolitan, ca comisar consistorial, ér din partea guvernuluĭ a fost present Spectabilul Dn *Francisc Halmágyi,* inspectorul regesc al comitatuluĭ Albeĭ-Inferióre. Succesul examenelor a fost fórte bun, şi anume s'aŭ cualificat 1. *cu distincţiune 1: Ioan Pavel:* 2. *cu laudă 8:* Gizela Vilt n. Turc, Maria Coltor, Silvia Chirilă Corneliu Langa, Iuliŭ Colozar Forró, Iuliŭ Gherman, Maxim Oltean, Silviŭ Ţepeş Focşan; 3. *cu bine 10;* 4. *de ajuns 36;* 5. aŭ fost relegaţĭ pe un an 9.

Directorul fundaţiuneĭ Şuluţane. Senatul adm. al fund. Şuluţane în şedinţa din 9 Iuniŭ cu unanimitate de voturĭ a ales pe periodul 1897—1902 de vice president al Directoruluĭ pe Ill. *Iosif Pop;* de membri ordinarĭ aĭ Directoruluĭ pe foştiĭ membri suplenţĭ: 1. *Vasile Pop Hărşan* adv. în Sibiŭ şi 2. *Dr Alesandru Pop* medic arch. în Blaş, ér de membri suplenţĭ pe Magnificiĭ Domnĭ: 1. *Ioan Simionaş* preşed. sedr. orf. în Deva, 2. *Mateiŭ Nicola* adv. în Abrud, 3. *Patriciŭ Barbu* adv. în Reghin, 4. *Vasile Zehan* adv. în D. Sânmărtin. Locurile de maĭ sus aŭ devenit vacante prin încetarea din viaţă a fostuluĭ vice president Bar. D. Urs, a membrilor ordinarĭ Iosif Hossu vicepresedinte la contabilitatea stat., şi a membrilor suplenţĭ Iuliŭ Mihályi vice colonel în retragere şi Ioan Gerasim jude reg. de tribunal cu rang de jude de tablă în Alba Iulia.

Manifestaţiĭ antisemite. În Konitz (Germania) a fost aflat înainte cu câte va lunĭ cadavrul unuĭ elev de gimnasiŭ, ucis în împrejurărĭ cu totul misteriose. Creştiniĭ bănuesc pe evreĭ că ar fi comis un omor ritual, din care causă nu numaĭ în Konitz unde aŭ demolat sinagoga, ci şi în împrejurime s'a pornit o adevĕrată revoluţie contra evreilor. Guvernul a trimis trupe pentru suprimarea turburărilor şi a proclamat asupra ţinutuluĭ neliniştit starea de asediŭ.

Pentru aniversarea luĭ Gutenberg. Peste scurtă vreme tipografiĭ din tótă lumea alăturea cu literaţiĭ vor serba a 500 aniversare a nasceriĭ luĭ Gutenberg, inventatorul tipografieĭ. Progresele făcute pe acest teren sînt felurite şi marĭ. Spre a contribui cu ceva şi la noĭ la mărirea acestor festivităţĭ comunicăm cetitorilor nostri textul unuĭ product tipografic: e o învitare la nuntă, tipărită în Aiud, capitala comitat. Alba inf.: Domnul N. N. Moistnu fenoniu Domnisiena N. N. Wainnita la ser banea cununiei lonn coseva tinea Dumineca 17/VI. st. n. d. a. la 4 ore in Bisemca greco cotolicha. Dini Galda de jeou. —

Că cu ce se vor alege ceĭ ce aŭ primit ast fel de învitărĭ nu scim, atâta putem asigura pe orĭ cine, că de o sută de orĭ era maĭ bine, ca nuntaşiĭ să fi trimes pe doĭ prietinĭ de a lor cu frunze la bâtă şi cu plosca în mână, carĭ să învite după străvechiul obiceiŭ: la un pahar de beutură şi la un scaun de şedere. Eraŭ cel puţin pricepuţĭ. Şi nu maĭ era nevoe să-şĭ cheltuiéscă baniĭ pe ast fel de învitărĭ, carĭ numaĭ pentru iubileul luĭ Gutenberg orĭ pentru esposiţia din Paris sînt bune.

Concurse la parochii. Concursele la parochiele Şermaş, Iara inf. şi Cerghidul mare publicate în numĕrul trecut al foiĭ nóstre s'a amânat până la 15 Iulie n.

Astra. Despărţĕmîntul *Bistriţa* al „Asociaţiuniĭ pentru literatura română şi cultura poporuluĭ român“ îşĭ va ţinĕ — adunarea cercuală *Duminecă în 24 Iunie n. 1900* la 3 óre după amiazĭ în Bistriţă în sala de la „Gewerbe-Verein.“

Convocare. *„Fondul pentru înfiinţarea uneĭ şcóle române de fetiţe în Cluş“* îşĭ va ţinĕ adunarea generală ordinară în 23 Iunie n. la órele 2 post m. în localitatea şcóleĭ gr. cat. din Cluş (strada Jokai Nr. 6).

Necrolog. † *Sebastian Coşbuc,* preot greco-catolic în Hordău (lângă Năsĕud), *tatăl iubituluĭ poet George Coşbuc,* a repausat în 7 a l. c. în etate de 82 anĭ.

Odihnéscă în pace!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfîntuluĭ Augustin.

— Schiță istorică-culturală —

de

Emil Bougaud.

Traducere din limba franceză de

Salba.

(Continuare.)

III.

Și dacă în uitarea de Dumnezeŭ n'a aflat *fericire* a aflat cu atât maĭ puțină *libertate*. Acéstă fantómă briliantă este una dintre acelea, carĭ maĭ ușor reduc tinerimea, dar' și maĭ ușor o înșélă.

„Credeam că sînt liber" — zice el — „și nu vedeam nefericitul de mine, că eŭ însumĭ îmĭ făuresc lanțurile robieĭ. Prin gustarea pretinseĭ mele libertățĭ me înjugam de bună voe într'un greŭ jug de fer, de care nu me maĭ puteam scăpa, și din zi în zi tot maĭ strîns me legam cu legăturile rĕsucite ale voințeĭ mele cerbicóse". — „Étă cum era servitutea mareluĭ Augustin — observă *Bossuet* — pe când el se bucura în lume de libertatea rebelilor". [1])

Atuncĭ adese orĭ î-șĭ căuta scăparea în rugăciunĭ îșĭ ridica către ceriŭ brațele îngreunate de lanțurile robieĭ. El cerea de la Dumnezeŭ virtute, dar' se temea nu cum va se fie ascultat prea iute. El zicea: „Dómne, dă-mĭ castitate și continență". — dar' îndată adăugea încet: „Nu acum, încă nu acum"! Și ast feliŭ îĭ era frică pĕcătosuluĭ nenorocit că va fi mistuit de acéstă bólă ardĕtóre, dar' se și temea tot o dată nu cum va să se însănătoșeze. Simția că cu slăbirea sa cresce gradat și greutatea corupțiuneĭ, sub care gemea.

Așa de tristă era starea luĭ Augustin în anul al 16-lea. În decurs de 3—4 anĭ tótă lucrarea Moniceĭ fusese nimicită și am rĕmâné nimiciți de atâta decădere dacă nu i-am cunósce causele. *Nepăsarea* în cele religióse a tatăluĭ seŭ, carele fiind fără religiune până atuncĭ, puțin se îngrigia de nevinovăția și moravurile bune ale fiuluĭ seŭ numaĭ să progreseze în studiĭ și să devină orator elocuent; — *nebunia* învĕțătorilor luĭ Augustin carĭ n'aveaŭ altă grije de cât să escite sensibilitatea și fantasia, fără de a fi gândit că acestor puterĭ periculóse, să le pună contrapondurile de lipsă ale rațiuneĭ, conscienței și religiuneĭ; — *cetirea cărților periculóse* și *cercetarea teatrelor,* și maĭ periculóse, *pretiniile pĕcătóse,* ale căror semne le vedem arĕtându-sĕ și carĭ fără îndoĭelă l'aŭ împrejmuit deja; și în urmă se o spunem nu pentru a blama, ci pentru a compătimi pe o mamă pie, care măritându-se după un păgân, nu a putut conduce cum ar fi voit educățiunea fiuluĭ seŭ, ci fórte adese orĭ a trebuit să se supună voințeĭ tiranice a soțuluĭ seŭ: — *lipsa a orĭ ce ajutoriŭ religios,* de care omul tinĕr maĭ ales la aceasta vrîstă are neapărată trebuință; nicĭ botez, nicĭ miruire, nicĭ mărturisire, nicĭ s. cuminecătură, într'un tîmp critic când se trezesc patimile, pe carĭ dacă le-ar fi putut învinge, i-ar fi dat ocasiunea uneĭ mărire așa de perfectă și a unuĭ triumf așa de frumos; — ajungênd însĕ patimele ele la putere îl doborá, îl agită în tot felul și-l aruncă într'un abis adânc. Tóte acestea esplică de ajuns, de ce aŭ

[1]) Oeuvres completes, ed. Gauthier tome VI. pag. 188.

fost fără folos ostenelele Moniceĭ, și cum de a putut dura așa puțin o lucrare la care ea a fost ostenită cu atâta zel și îngrijire.

De alt cum se nu credem, că urmele aceste lucrărĭ ar fi perit, pentru că, cea ce lucră Dumnezeŭ și mama creștină împreună cu sufletul copiluluĭ nu pere așa iute. Chiar și când vêntul patimelor slăbesce flacăra sfîntă a consciințiĭ, dacă flacăra aceasta a fost aprinsă de o mamă creștină — se póte zice, cu siguranță că ea nu să va stinge nicĭ o dată!

Într'acestea, ca și când bunul Dumnezeŭ care cu blândețe veghia asupra fiuluĭ și a mameĭ sale: ar fi voit ca de o dată să mângăe și pe Monica și să ajute și pe Augustin, dându-ĭ chiar în persóna tatăluĭ seŭ un esemplu, care se-l încuragieze — Patriciŭ a făcut cel dintâiŭ paș către religiune și biserică.

Șeptesprezece anĭ trecură de când îșĭ luă de soție pe Monica, și în decurs de 17 anĭ ea nu lăsase să trécă nicĭ o zi fără a lucra cu grije la convĕrtirea bărbatuluĭ seŭ. În acéstă lucrare ea dovedise în continu blândeță, răbdare și acel tact ales ce-l poșed adevĕratele creștine. Vorbia puțin, nu prea predica, iubia mult și să ruga neîncetat. Începea a prevedé și a spera întórcerea luĭ. Tîmpul, care tot de una este pe partea, celor ce sciŭ aștepta, și eĭ i-a venit într' ajutoriŭ. Potolindu-i-se pasiunile, Patriciu începu a simți deșertăciunea idolilor cum și acel farmec dulce al luĭ Isus Christos ce se revĕrsa din inima consórteĭ sale sfinte. Mult tîmp el se împotrivise și se jura în sine, că nu se va da. Și maĭ mult tîmp rĕmăsese ne hotărît, esitând, să facă orĭ să nu facă cea ce îĭ dicta consciința. Gata une orĭ de a urma, îșĭ amâna hotărîrea pe maĭ târziŭ, dar tot de una cu mare atențiune, nu cum va Monica să observe îndoielile luĭ. Ea cam știa totuĭ, dar nu zicea nimica, ci îșĭ duplica rugăciunile. În cele din urmă adevĕrul învinse și Patriciu declară blândeĭ sale soțiĭ, că este hotărît, a părăsi păgânismul.

Cu ce bucurie primi Monica vestea acésta! Ce fericire pentru ea și numaĭ la gândul, că bărbatul seŭ va deveni creștin, chiar în momentul, când Augustin intrând în al 16-lea an, avea trebuință de un păzitor maĭ tréz și maĭ puternic. Ea mulțămi luĭ Dumnezeŭ din tot sufletul seŭ și cu lacrămĭ în ochĭ îl conjura, să întărescă hotărîrea luĭ Patriciu și se grăbescă ziua, în care să-l vadă înscris în numĕrul Catecumenilor.

Catecumenatul era o pregătire pentru increștinare. În tîmpul acela când păgânismul era încă în putere și era de temut o apostasie, ceĭ maĭ în vrîstă înainte de a fi adușĭ la sfîntul botez, eraŭ reținuțĭ cât va tîmp la ușa bisericeĭ, ca să se vadă, óre din deplina lor voiă și nesîlițĭ de nime doresc să între; și ca să învețe cele de lipsă despre datorințele cele marĭ, a căror greutate voiaŭ să o iee asupra lor.

Decis a face acest prim pas, Patriciu se duce la biserică să se lapede în public de păgânism și să mărturisescă credința creștină. — Monica îl însoțesce saltând de bucurie: Augustin îĭ urmézá. Tóte acestea probabil pe la anul 370, cam la începutul păresĕmilor.

Ajuns înaintea altariuluĭ Patriciu îngenunchiă, episcopul îĭ pune mânile pe cap și se rógă luĭ Dumnezeŭ să-l primescă între fiĭ seĭ. Apoĭ pe frunte-ĭ face semnul cruceĭ luĭ Isus Christos, că întrând în biserică se cinstescă umilirile Mântuitoruluĭ, pe buze-ĭ pune sare binecuvêntată, în semnul nestricăciuneĭ inimeĭ creștine pe care trebue se o păzéscă de acĭ încolo. Din ziua acea numele luĭ e înscris în listele biseriçeĭ, și el ocupă loc între catecumenĭ. [1])

[1]) Tertulian *De poenitentia*. — S. Ciprian. *Epist.* XIII.

Dacă Patriciu făcênd acest paș prim al credințeĭ, ar fi fost decis a face îndată și pe al doilea, adecă a trece repede prin diferitele grade ale catecumenatuluĭ și a primi *botezul* la sĕrbătórea apropiată a Pascilor, nimic n'ar fi lipsit din fericirea Moniceĭ, dar el nu ajunsese încă așa de parte.

Pe tîmpul acela mulțime de ómenĭ stăteaŭ la pragul creștinismuluĭ; nu maĭ eraŭ *păgânĭ, pentru că abziseseră* de păgânism — dar nu eraŭ încă nicĭ creștinĭ, pentru că deșĭ înscrișĭ între catecumenĭ refusaŭ cu cerbicie primirea botezuluĭ. În zădar le arĕtaŭ Părinții bisericeĭ inconsecința și periclul, la care se espunéŭ, în zădar episcopiĭ le spunéŭ în miĭ de forme când se apropiaŭ: Bobotéza Domnuluĭ (Epiphania) și Pașcile: „Étă zilele marĭ, însciințați-ve numele și pregătiți-vĕ de botez." — nimic nu-i puté smulge din nepăsare. „Eĭ purtaŭ numele de creștin — dar nu voiaŭ se priméscă sarcinile luĭ. Nu eraŭ îndatorațĭ nicĭ la mărturisire, nicĭ la cuminecarea de la Pascĭ, nicĭ la observarea vreuneĭ legĭ bisericescĭ, fiind că nu eraŭ botezațĭ; eĭ însu-șĭ îșĭ desfrênaŭ consciința cu acea tristă vorbă, ce era la modă atuncĭ: Lăsați-ĭ să pĕcătuéscă! Ce are a face? Dór nu-s botezațĭ!" credênd, că li destul se priméscă botezul în césul de pe urmă al morțiĭ pentru a se curăți de tóte pĕcatele și a se mântui ast fel eĭ riscaŭ viața pămîntéscă și cea venitóre de o dată, în aceasta nădejde.

Fie care secol îșĭ are ispitele sale, morburile și pericolele sale. — În secolul al IV-lea acesta era morbul. Mulțime de ómenĭ aŭ perit prin el. [1]) Între alțiĭ și pe Patriciu îl atinse acest morb și el avu lipsă de mult tîmp, ér Monica de multe rugăciunĭ și lacremĭ, până ce în fine se decise târziŭ, când era maĭ în brațele morțiĭ a primi s. Botez și a se împăca pe deplin cu Dumnezeŭ. Orĭ și cât de necomplet a fost făcut acest prim paș totușĭ nu a fost fără bucurie pentru Monica. Patriciu cel puțin nu maĭ era păgân. El se ruga Dumnezeuluĭ celuĭ adevĕrat. El credea în Isus Christos. Și deșĭ nu i s'a dat Moniceĭ să mérgă cu el împreună la masa sfîntă a Domnuluĭ totușĭ eĭ mergeaŭ la olaltă la biserică, eĭ ascultaŭ cele de întâiŭ rugăciunĭ și învĕțăturĭ, și după 17 anĭ de căsătorie acum simțiaŭ eĭ unire în cugete și în simțirĭ, cu care pentru binele lor — ar fi trebuit să încépă căsătoria loru.

Cetind descrierea acestor scene din vechime fără voiă omul cugetă, la cele ce se petrec înaintea ochilor noștri, în acest secol turburat și confus, care sémănă atât de mult în secolul al IV-lea. Cine dintre noĭ, martorĭ aĭ acelor decăduțĭ, n'a asistat la aceleașĭ reînvierĭ? Cine n'a vĕdut fete pióse dându-șĭ mâna unor indiferențĭ în ale religiuneĭ și cine se nu-șĭ fi zis plin de îngrijire: Dómne ce va să fie aicĭ?!

Trec 10 anĭ și soțul indiferent face primul paș spre bine. El încă nu mărturisesce creștinismul prin fapte dar érășĭ începe a se ruga. Maĭ trec 10 anĭ și étă îl vedem pe calea, aprópe uĭtată, către biserică, pe unde îl conducea odinióră mamă-sa, ca băieț. Și arare orĭ móre fără ca să nu cunóscă, să nu ĭubéscă și să adóre pe Christos.

[1]) Acest abus a fost condamnat energic de SS. Părințĭ, anume de S. Cyprian (*Epist.* XXIV *ad Magn*) S. Gregoriu Nazianzenul (*Orat* XL) S. Ioan Chrisostom (*Homil* XXXIII). Conciliile amenințaŭ cu cele maĭ aspre pedepse pe ceĭ ce lucraŭ ast fel. Cât de rĕspândit a fost acest abus se póte vedé din colecțiunile cele marĭ de inscripțiunĭ creștine a luĭ Boldetti (p. 807) Bossio (p. 433) Matei (Mus. Veron. p. 180 nr 3) Perret (V, XVI, LXXXI) etc. În acestea se amintesc catecumenĭ de diferită etate: *Fortunatus cathec.* mort în etate de 36 anĭ (Lupi Dissert. I. p. 132); *Perpetuus* de 30 anĭ (Rossi I p. 109); *Inocentius* de 23 a. (Vignoli Vet. inscript. rel. p. 333); *Iunius Bassus* 43 a. (Bossio p. 45); *Stratonica* 55 anĭ (Corsini, Dissert. II post not. Graec.) etc . . . Și de însemnat că cele maĭ multe din aceste inscripțiunĭ sînt din secl. IV-lea.

O nenorocirea secolului nostru! Că mult timp se recere până ce femeia creştină póte deschide ochiĭ aşa de scumpĭ aĭ soţuluĭ seŭ, spre primirea uneĭ luminĭ aşa de frumósă! Dar tot o dată, o sublimă şi admirabilă binecuvêntare a secoluluĭ nostru! Nu trece zi în care lângă câte un june să nu se apropie câte o jună creştină în tocmaĭ ca şi un ânger păzitoriŭ! Numaĭ de nu şi-ar uita de misiunea sa sublimă! De ar sci numaĭ ea, că ea póte ave puterea ângerilor, dacă va ave paciinţă, fidelitate, înţelepciune, iubire gingaşă şi precautá, modestie şi rugăciune necontenită.

Rolul femeilor creştine zice un şarmant scriitoriŭ se póte semăna cu cel al ângerilor păzitorĭ. Ele pot conduce lumea, rĕmânênd totuşĭ nevĕzute, ca ângeriĭ.“ [1])

(Va urma.)

Afurisitul.
De Carl May.

I.

Treĭ sĕptĕmânĭ întregĭ am stat în Engyrijeh, capitala vilaetuluĭ asiatic de acelaşĭ nume şi mĕ pregătiam a-mĭ lua rĕmas bun de la amicul la care am fost găzduit. Acesta era bărbatul ce ocupa cea maĭ înaltă posiţie în acéstă provinţă, adecă Valid Said Caled Paşa, cunoscut şi temut prin stricteţa sa de fer, şi pe carele supuşiĭ seĭ l'aŭ supranumit Sert Iumruc, „pumnul cel vîrtos“. În decursul petreceriĭ mele acolo, am luat parte la maĭ multe şedinţe judecătorescĭ unde m'am convins pe deplin, că nu pe nedreptul pórtă acel nume dar fiind că iubirea de dreptate a sa se mărginea câte o dată cu asprimea, dênsul era chiar pentru aceea, barbatul potrivit pentru greul seŭ oficiu.

Poporaţiunea vilaetuluĭ Engyrijeh (Angora) este fórte amestecată. Suniţĭ şi şiiţĭ, creştiniĭ armenĭ şi grecĭ trăesc aci în duşmănie continuă şi nu arare orĭ se întêmplă, că la întrebarea, care credinţă este cea adevĕrată, es cuţitele la iveală. Unde domnesc ast fel de principiĭ contrarie, unde fie care bărbat şi fie care băeţandru pórtă arme la sine şi unde încă nicĭ urmă de cultură la popor nu afli, acolo se înţelege că este lipsă de o mână tare şi adese orĭ aspră, pentru a ţinê în frêu spiritele nesupuse. Antecesoriĭ luĭ Said Caled Paşa aŭ fost nisce ómenĭ slabĭ, carĭ aŭ venit cu trăgănare şi cu bucurie s'aŭ depărtat érăşĭ. Atuncĭ sultanul şi-a adus aminte de Said Caled Paşa, vechiul seŭ favorit, şi l'a trimis în Asia mică, spre a face acolo ordine. Bĕtrânul a fost feric, aşa dar general de divisie, şi în urma uneĭ rane s'a retras în pensiune, dar cu bucurie urmă el dorinţeĭ padişahuluĭ seŭ şi deja după scurt timp de la începutul nouluĭ seŭ oficiu s'aŭ vĕzut ródele activităţiĭ sale. Bâta începu a domni; sute şi ér sute căpĕtară bastonada. Cine vĕrsa sânge, acelà era spênzurat îndată, ér sub durerile bâteĭ se îmblândaŭ şi cele maĭ nesupuse spirite, deşi la început numaĭ în aparentă; ura religiósă rĕmase tot cea vechiă. Paşa era temut, urît, chiar şi în tot timpul cât am petrecut cu la dênsul, n'am aflat o singură persónă, despre care să pot afirma, că ţine la el cu sinceritate.

Faţă cu mine era de o prietinie cu totul neobicinuită. În tótă ziua venia la mine în persónă şi se informa despre bunăstarea mea, ér servitoriĭ seĭ eraŭ îndrumaţĭ a-mĭ împlini momentan orĭ şi ce dorinţă. Îmĭ era permis orĭ şi când a-l cerceta în biuroul seŭ, a vedea şi audi tot ce se întîmplă acolo. Sara şedeam la olaltă fumând şi conversând despre tóte ce-l interesaŭ. Atuncĭ dênsul nu era retras, cum se obicinuesc a face de alt cum drepcredincioşiĭ musulmanĭ faţă de creştinĭ, ci-mĭ arĕta o încredere, pentru care me putêm mândri. Cum am ajuns a fi óspele acestuĭ bărbat şi a fi tratat aşa de amical din partea sa, s'o descriŭ, îmĭ lipsesce spaţul; am trebuit înse s'o amintesc, pentru că alt fel încrederea ce mi-a dat'o şi la despărţire, ar apărea înstrăinătóre.

Puţinele obiecte ce aveam, le-am predat servitoruluĭ meŭ, îndrumându-l să înşeueze calul şi să le lege dinderĕt. Apoĭ am mers la paşa, spre a-ĭ mulţămi şi a-mi lua rĕmas bun. El scia că asta se va întîmpla, şi era pregătit. În antişambră stăteaŭ doĭ arnăuţĭ, lungĭ ca nisce copacĭ, înarmaţĭ până în dinţĭ, carĭ me salutară milităresce şi-mĭ arĕtară că pot merge în biroŭ. Ambele încăperĭ nu eraŭ despărţite prin uşă, ci numaĭ prin o perdea de muselină, ast fel că ceea ce să vorbea într'una, să audă în ceealaltă, o împrejurare, ce mie nu-mĭ convenia nicĭ de cum.

Valiul stătea lângă ferésta fără sticlă şi prin graţiile de lemn privia în curte, unde chiar se audeŭ copitele caluluĭ meŭ. El nu-mĭ dete timp de asceptate, îmĭ întrerupse vorbirea de mulţămită cu o mişcare energică a mâneĭ şi me asigură, că i-ar fi făcut mare plăcere, dacă aşi fi putut rĕmânea timp maĭ îndelungat la dênsul. După alte câte va observărĭ amicale, păşi érăşĭ lângă ferêstră, arĕtă în curte şi zise:

„Îţĭ vĕd calul, effendi. L'aşĭ ţinê bucuros ca suvenire de la tine. Voescĭ a nu-l vinde?“

(Va urma.)

[1]) Ozanam, *Oeuvres complètes.* t. II. p. 93.

Concurse la premiile Academieĭ.
(Fine.)

XXIII. *Premiul Statuluĭ Lazăr,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect: Starea economică şi socială a Româniel actuale.

XXIV. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect: Poporul român din Ungaria şi Transilvania de la începutul secoluluĭ XVIII. în cóce.

XXV. *Premiul Neuschotz,* de 2.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect: Istoria vămilor în România de la început şi până în zilele nóstre. Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septembre 1904.

XXVI. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 pentru cea maĭ bună scriere în limba română despre: Istoria Românieĭ de la fundarea Dacieĭ până la finele secoluluĭ present, pentru usul şi întărirea simţemintelor patriotice ale tuturor cetăţenilor. Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septembre 1905.

XXVII. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul 1910 pentru cea maĭ bună: Carte de lectură pentru şcolile secundare. Terminul presentăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septembre 1909.

Notă. Manuscriptele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub Nriĭ VII—XXVII se vor presenta anonime, purtând o devisă, care va fi reprodusă pe un plic sigilat cuprindênd numele concurentuluĭ. — Academia îşĭ reservă dreptul de a tipări în publicaţiunile sale lucrările ce se vor premia. — Premiile se vor da autorilor numaĭ după tipărirea lucrărilor premiate. — Concurenţiĭ sînt obligaţĭ a arĕta tot de una în scris pentru care anume premiŭ presintă lucrările la concurs.

Bibliografie.

A apărut:

„Enciclopedia Română“, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile „Asociaţiuniĭ pentru literatura română şi cultura poporuluĭ român“, de *Dr. C. Diaconovich,* prim-secretarul Asociaţiuniĭ.

A apărut fasc. XX, cuprindênd numeróse articole între *Ioanovicĭ—Keman.* Cu acest fascicol se încheie tomul al doilea al acesteĭ valoróse publicăţiunĭ. În acest fascicol încă aflăm o serie de articole de interes special rumânesc, dintre carĭ amintim: Iobagiŭ (I. St. Şuluţ), Ionescu (biografiĭ), Iorga, Iosif (mitropoliţĭ), Ipsilante, Isopescul, Istro-Românĭ, Iuga, Ivaĉicovicĭ, Jianu, Jiul, Joreste Juniĭ Junimea Kalinderu: eră dintre celelalte articole remarcăm: Iosif, Irigaţiune, Irlanda, Isabella, Isolarea bolnavilor, Istoria, Isus Christos, Isvor, Italia, Italiana, literatura (M. Strajan), Iupiter, Jancsó B., Japonia, Java, Jertfa Jhering, Joc, Jókai, Jósika, Joubert, Justinian, Kant (Dragomirescu) Karnak, Karthago.

Abonamentele se fac la *W. Krafft în Sibiŭ* (deposit general pentru România: *E. Storck, Bucurescĭ)* şi se primesc numaĭ pentru publicaţiunea întrégă. Preţul de prenumerare: pentru un tom broşurat cor. 20.—, legat cor. 23.20 (în România: leĭ 25.—, resp. 28.50).

Anuarul al III al societăţiĭ pentru crearea unuĭ fond de teatru român pe aniĭ 1899—900 cuprinde maĭ multe date preţióse din viaţa societăţiĭ şi maĭ ales procesele verbalĭ ale adunăriĭ de la Selisce şi disertaţiile ţinute cu acéstă ocasie. Maĭ are biografiile maĭ multor membri fundatorĭ, între carĭ şi a I. P. S. Sale mitrop. Victor Mihályi, Dr Ioan Raţiŭ, Lazar Baldi ş. a. Societatea are 67 membri fundatorĭ, 42 pe viaţă şi 125 ordinarĭ. La 13 Iulie 1899 averea societăţiĭ era de 127,104 fl. 68 cr. —

Posta redacţiuniĭ.

Dluĭ *V. D.* în Sân-Mihaiul deş. »Mulţumita« a sosit, va apăré maĭ tărziŭ, căcĭ pentru ast fel de lucrurĭ avem puţin loc.

On. *V.* în *Ţ.* Mulţumită pentru celea comunicate. Rĕspunsul va urma în scrisóre privată.

Dluĭ *L. R.* în *B.* Promisiunea ce ni-o facĭ ne înveselesce. Fratele Al. îţĭ va scrie azĭ. Salutărĭ!

On. *B. M. S.* Ne pare nespus de bine, că ţinĭ să scĭ spălată de pe numele D-tale pata de a-ţĭ negliga limba maternă, de dragul alteia. Constatăm spre liniştea D-tale, că nu eştĭ între ceĭ doĭ preoţĭ, de carĭ s'aŭ făcut pomenire în corespundinţa din diecesa de Gherla, publicată în nrul 23.

Petru I. Varadia. Am primit şi achităm an. 1897 sem. 2-lea şi 1898 întreg.

Kizbánya. Primit şi achitat anul 1896.

Jugăstreni. Primit şi achităm an. 1893 şi 1894 Ianuar—August.

Nandra. Primit şi achităm an. 1899 sem. 2-lea şi 1900 sem. 1.

Ibănescĭ. Primit şi achităm an. 1900.

Muşca. Primit şi achităm aniĭ 1897, 1898 şi 1899.

Lumperd. Primit şi achităm aniĭ 1898 şi 1899.

Minthia Prim t şi achităm pe 1894 Sept.—Dec. şi 1895 Ianuar—Februar.

Telechi-Recea. Rĕspuns urméză separat.

Gradisce. Primit şi achităm an. 1899.

Editor şi redactor rĕspundĕtor:
Aurel C. Domşa.

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căiĭ ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accelerat	Tren de persón.	Tren accelerat		Tren de persón.	Tren accelerat	Tren accelerat	Tren de persón.
10—	8 50		2.10	pl. Viena . . . . . sos.	1.50	7.20	1.50	6.30
8.30	2.15	5.45	9.15	Budapesta . .	7.10	1.50	7.50	6 20
11.21	4.15	9.27	11.12	Szolnok	3.22	11.36	5.32	3.25
1.33		11.33	12 47	P. Ladány . .	12 54	9.59	3.56	1.12
3.42		1.48	2.11	sos. Oradea-mare . pl.	11.04	8.43	2.38	11.36
3.58		2.06	2.18	pl. Oradea-mare . sos.	10.44		2.31	11.17
4.38		3.03	2.50	Mezö-Telegd .	10.07		2 01	10.42
5.20		3.45	3.26	Rév	9.32		1.34	10.08
5.43		4.06		Bratca	9.11			9.50
6.31	Arad—Teiuș—Predeal	4.53	4.16	Ciucia	8 37		12.52	9.19
7.16		5.32	4 52	B.-Huiedin . .	7.55		12.20	8.37
8 [illegible]		6.24		Ghârbeŭ	6.54			7.37
8.33		6 59	5.55	sos. Cluș . . . . . . pl.	6.13	Arad—Teiuș—Predeal	11.01	7.—
8.50		8.30	6.11	pl. Cluș . . . . . . sos.	5.24		10.46	6.45
9.07		8.59	6.27	Apahida	5.02			6 27
10.14		10.29	7.26	Ghiriș	3.40		9.23	5.12
10.44		11.16	7.50	Cucerdea . . .	3.11		8.54	4.43
10.56		11.31	7.52	Cucerdea . . .	3.04		8.49	4.33
11.03		11.40		Uióra	2.58			4.27
11.12		11.50	8.16	Vințul de sus .	2.51			4 20
11.34	11.45	12.20	8.32	Aiud . . . . , .	2 29		8.23	3 59
11.52	12.—	12.46	8.37	sos. Teiuș . . . . . pl.	2.07	3.18	8.06	3.38
12.24		1.43		pl. Teiuș . . . . . sos.	1.42		8.00	3.02
12.53		2.17		Crăciunel . . .	1.09			2.36
1.02	12.28	2.26	9.04	Blaș-Kuküllöszög . .	12.56	2.51	7.34	2.16
1.45		3.14	9.31	Micăsasa . . .	12.11		7.08	1.44
2.01	1.05	3.33	9.43	sos. Copșa-mică . . pl.	11.50	2.16	6.56	1.25
2.15		3.48	9.47	pl. Copșa-mică . . sos.	11.14	2.14	6.50	1.06
2.33	1.07	4.08	10.01	Mediaș . . .	10.55	1.42	6.37	12.49
3.04	1.43	4.45	10.25	Elisabetopol .	10.24	1.14	6.16	12.18
3.40	2.08	5.27	10.53	sos. Sighișora . . . pl.	9.45	1.07	5.49	11.40
3.47	2.15	5.43	11.—	pl. Sighișora . . . sos.	9.35	12.53	5.42	11.33
4.03	2.29	6.08	11.12	Hașfaleŭ . . .	9.12		5.28	11.16
5.35	3.31	7.54	12 26	Homorod . . .	7.44	11.54	4.23	10.03
6.13		8.32	12.58	Ágostonfalva .	7.03		3.50	9.22
6.43	4.16	9.09	1.16	Apața	6.38	11.11	3.35	8.58
7.16	4.35	9.40	1.35	Feldióra	5.58		3.15	8.27
8.–	5.07	10.25	2.09	sos. Brașov . . . . pl.	5.08	10.26	2.45	7.48
3.55	5.14		2.19	pl. Brașov . . . . sos.	9.27	10.14	2.18	5.—
4.40	5 56		3.01	Timiș	8.47	9.36	1.42	4.24
5.10	6.26		3.31	**Predeal** . . .	8.20	5.40	1.12	3.32
11.55	11.10		9.10	sos. Bucurescĭ . . . pl.	3.05	5.11	9.15	7.50

Copșa-mică—Sibiŭ—Avrig—Făgăraș

Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren mixt.	Tren mixt		Tren de persón.	Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.
2.21	4.43	11 30	7.10		pl. Copșa mică . sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12 58	8.50		Ocna	5 07	8.15	1.56		11.01
4.12	7.04	1.20	9.15		sos. Sibiiu . . . . pl.	4.40	7.41	1.21		10.30
tr. m.	Numai Marța și Vinerea comunică.	tr. m.						Circ. Marța și Vinerea		tr. m.
4.33		2.—			pl. Sibiiu . . . . sos.		7.33			8.57
5.23		2.54			Tălmaciu-m. .		6.45			8.04
6.15		3.59			Avrig		6.01			7.15
8.34		6.35			sos. Făgăras . . . pl.		3.32			4.25
Mureș-Ludoș—Bistrița.										
4.—	9.06	4 25			Mureș-Ludoș			6.49	7.30	Numai Lunia, Joia și Sâmbăta circul.
5.01	10.29	5.39			Zau			5.52	6.35	
6.57	12.48	7.19			Tagu-Budatelic			4.10	4.54	9.44
7.55	1.55				St. Mihaiu de câmpie .				3.44	8.46
8 47	3.02	Numaĭ Marța comun			Lechința				2.48	7.43
9.24	3.52				S.-Măghiăruș			Circ. Marța	2.02	6.52
10 14	4.55				Bistrița				1.16	5.55
Numai Lunia, Joia și Sâmbăta comun.										
Cucerdea — Oșorheiŭ — Regh.-săsésc.										
3 16	8.10	9.—	1.40		pl. Cucerdea . . sos.		7.42	2.38	8.30	12.31
3.57	8.51	9.42	2.32		Ludoș . . .		6.59	1.55	7.37	11.43
4.44	9.40	10.30	3.29		Cipău		6.24	1.19	6.51	10.39
5.34	10.30	11.22	4.32		sos. Oșorheiŭ . . pl.		5.30	12.25	5.43	9.30
5.45	10 42		4.50		pl. Oșorheiŭ . . sos.			8.36	5.04	9.15
7.14	12.16		6.19		sos. Regh.-săs . pl.			7.15	3 30	7.54
Ghiriș — Turda										
7.33	10.50	5.40	10.23	6.05	**Ghiriș — Turda**	7.—	5.05	10.15	3 20	9.12
7.55	11.12	6.02	10.45	6.27		6.40	4.45	9.55	3.00	8.52
Alba-Iulie—Zlatna.										
4.37	9.40	4.36			**Alba-Iulia—Zlatna.**			7.22	11.01	6.16
7.28	12.25	7.47						5.—	8.22	3.50
Blaș — Küküllőszög — Sóvárad.										
3.25	2.58	9.10			Kükullöszög Blaș . . .			8.25	7.1 5	12.47
4.10	3.40	9.44			Sân.-Miclăuș			7.46	6.2 6	12.15
4.54	4.24	10 12			Cetat.-de-Baltă			7.—	5.51	11.47
5.52	5.30	10.47			D.-Sân.-Mărtin			6.13	5.09	11. 12
9.30					Sovarod				1.30	

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeriĭ încuadrațĭ cu liniĭ maĭ negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia Seminaruluĭ archidiecesan.